

تأثیر تزریق زیرجلدی آب مقطر در ناحیه لومبوساکرال بر شدت دردهای کمر در مرحله اول زایمان

چکیده

زمینه و هدف: حدود ۳۰٪ از خانمها در حین زایمان، درد شدید مداوم کمر را تجربه می‌نمایند، ولی بخصوص در مناطق دورافتاده و کشورهای در حال توسعه از جمله ایران، امکانات محدودی برای کاهش این درد در دسترس می‌باشد. هدف از انجام این مطالعه بررسی تاثیر تزریق زیرجلدی آب مقطر در ناحیه لومبوساکرال بر کاهش درد کمر حین زایمان می‌باشد.

روش بررسی: در این مطالعه جهت ارزیابی اثر تزریق زیرجلدی آب مقطر در ناحیه لومبوساکرال در کاهش درد کمر در مرحله اول زایمان، یک کارآزمایی بالینی تصادفی شاهددار دو سوکور انجام شد. در طی فاز اکتیو از اولین مرحله زایمان واژینال طبیعی، در گروه مداخله (۵۰ نفر)، ۰/۵ میلی‌لیتر آب مقطر و در گروه کنترل (۵۰ نفر)، ۰/۵ میلی‌لیتر نرمال سالین در یک نقطه دردناک از ناحیه لومبوساکرال به صورت زیرجلدی تزریق شد. شدت درد قبل و پس از گذشت ۱۰ و ۴۵ دقیقه از انجام تزریق، به وسیله معیار *visual face rating scale* اندازه‌گیری شد. این معیار، شکلی متشکل از ۵ صورت است که در آن میزان مختلف درد به وسیله حالت‌های مختلف در صورت، نمایش داده شده و از نمره ۱، برای کمترین میزان درد و تا نمره ۵، برای درد شدید و غیرقابل تحمل نمره‌گذاری شده است. از بیمار خواسته می‌شود تصویری را که بیش از همه نمایانگر وضعیت اوست، انتخاب نماید؛ از میانه نمره درد برای مقایسه دو گروه استفاده می‌شود.

یافته‌ها: دو گروه از نظر سن و وزن مادر، سن بارداری، تعداد زایمان‌ها و بارداری‌های قبلی، درجه آفاسمان و میزان تحصیلات تفاوت معنی‌دار آماری نداشتند. پیش از انجام تزریق، میانه نمره درد در هر دو گروه براساس *face rating scale* با هم برابر بود. میزان درد در هر دو گروه، ۱۰ و ۴۵ دقیقه بعد از انجام تزریق، کاهش یافته بود. میانه نمره درد پس از گذشت ۱۰ و ۴۵ دقیقه از زمان انجام تزریق در گروه مداخله به طور معنی‌داری پایین‌تر از گروه کنترل بود ($p < 0/01$).

نتیجه‌گیری: یک تزریق زیرجلدی آب مقطر در یک نقطه دردناک، در کاهش درد کمر حین زایمان موثر می‌باشد. از آنجا که این روش ارزان، بی‌خطر، در دسترس و موثر است و بکارگیری آن ساده است، برای استفاده روتین بالینی توصیه می‌شود.

کلیدواژه‌ها: ۱- تزریق زیرجلدی آب مقطر ۲- مرحله اول زایمان ۳- درد کمر حین زایمان

تاریخ دریافت: ۸۴/۴/۴، تاریخ پذیرش: ۸۴/۸/۹

مقدمه

حدود ۳۰٪ خانمها در طی زایمان درد شدید مداوم کمر را تجربه می‌کنند. کیفیت این درد، با درد ناشی از انقباضات رحمی متفاوت است. درد ناشی از انقباضات رحم که در کمر احساس می‌شود، بر درد مداوم سوار شده و هر دو با هم به حد غیرقابل تحمل و شکنجه‌آور می‌رسند.^(۱) هر چند روشهای دارویی و غیردارویی متنوعی برای

حدود ۳۰٪ خانمها در طی زایمان درد شدید مداوم کمر را تجربه می‌کنند. کیفیت این درد، با درد ناشی از انقباضات رحمی متفاوت است. درد ناشی از انقباضات رحم که در کمر احساس می‌شود، بر درد مداوم سوار شده و هر دو با هم به حد غیرقابل تحمل و شکنجه‌آور می‌رسند.^(۱) هر چند روشهای دارویی و غیردارویی متنوعی برای

(I) استادیار و متخصص بیماری‌های زنان و زایمان، بیمارستان شهید اکبرآبادی، خیابان مولوی، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی ایران، تهران، ایران (*مؤلف مسؤول).

(II) متخصص بیماری‌های زنان و زایمان.